

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobu **L. H.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. M. F., advokátom v B., proti žalovanej **S.**, so sídlom v B., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp.zn. 27 C 31/2001, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8. júna 2010 sp.zn. 14 Co 56/2009, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 8. júna 2010 sp.zn. 14 Co 56/2009 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 2. apríla 2008 č.k. 27 C 31/2001-127 spolu s opravným uznesením z 8. januára 2009 č.k. 27 C 31/2001-198 rozhodol, že žalovaná je povinná do 15 dní od právoplatnosti rozsudku na tej istej strane rovnakým písmom ako boli údaje, ku ktorým sa ospravedlnenie vzťahuje, uverejniť ospravedlnenie tohto znenia : „T. dňa 31.8.1998 uverejnil článok autorky A. L. pod titulkom „N.“ s nadtitulkom „MM. L. H.“, v ktorom okrem iného uviedol : „Nuž, peknú úctu prejavil minister obchodníkovi s heroínom, keď sa osobne postaral, aby narkobarón nemusel opustiť republiku a mohol si tu užívať plody svojej „obchodnej“ činnosti. Minister H. teda ignoroval mienku svojich podriadených, ktorí neodporúčali v prípade B. zmierniť tvrdosť zákona“. Uvedené údaje sú nepravdivé. S., vydavateľ týždenníka P., sa L. H., ospravedlňuje.“ Žalobu zamietol v časti uloženia povinnosti žalovanej uverejniť v ospravedlnení uplatnený nasledovný text : „Nevedel o tom, alebo v tom bolo niečo iné ? O krátky čas sa z L. H. stal síce exminister, pretože ho odvolali, jeho rozhodnutie však zostalo v platnosti. V kuloároch sa potom začalo povrávať, že k jeho odvolaniu prispel aj škandalózny list.“ Taktiež žalobu zamietol v časti výrazu „Žalovaná...“ a v časti slovného spojenia „... za túto chybu ...“ vo formulácii vety obsiahnutej v uplatnenom ospravedlnení : „Žalovaná S., vydavateľ týždenníka P., sa L.

H., za túto chybu ospravedľňuje.“ Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy 500 000,-- Sk, advokátovi žalobcu trovy konania 109 497,-- Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Poukazujúc na ustanovenia § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1, 2, 4 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 10 ods. 1, 2 Dohovoru, § 12 ods. 1 písm.a/, § 30 zák. č. 73/1995 Z.z. súd dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne a že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu nasledovným spôsobom :

1/ súd konštatoval a zdôraznil, že nespochybňuje „sväté“ právo tlače zverejňovať kontroverzné rozhodnutia, resp. postupy orgánov verejnej moci, resp. ich predstaviteľov,

2/ táto „kontroverznosť“ však musí vyplývať zo všetkých okolností prípadu, ktoré žurnalista zistil,

3/ tieto okolnosti musí žurnalista čitateľovi vysvetliť, aby uvedenú „kontroverznosť“ pochopil,

4/ v tomto prípade však bola čitateľovi „predostretá“ neprofesionálna práca autorky článku žurnalistky A. L., ktorá čitateľovi „neponúkla“ rozhodnutie žalobcu ani ako len „kontroverzné“, ale priamo ho zaň „odsúdila“ v očiach čitateľa, a to expresívnym spôsobom, ako to bude zrejmé z nasledujúcej analýzy,

5/ autorka článku položila základ svojej neprofesionálnej práce na článku tým, že určite „nečítala celé paragrafované znenie zákona č. 73/1995 Z.z. tento § 12, ktorým sa odstraňuje tvrdosť zákona, len citovala znenie listu žalobcu, tento list videla“,

6/ to, že ho videla, je zrejmé aj z toho, že bol uverejnený ako súčasť článku,

7/ autorka článku čitateľovi nevysvetlila, čo je obsahom a zmyslom § 12 a § 30 zák. č. 73/1995 Z.z. o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky, hoci v článku sú tieto ustanovenia uvádzané,

8/ rovnako tak čitateľovi nevysvetlila, čo bolo obsahom žiadosti B. o odstránenie tvrdosti zákona, hoci o tom, že žalobca rozhodoval na základe tejto žiadosti vyplývalo z citovaného listu žalobcu,

9/ čitateľ tak nevedel, čo viedlo žalobcu k takému rozhodnutiu, resp. aké osobné pomery B. uvádzané v jeho žiadosti zohľadnil oproti jeho trestnej činnosti, keďže to bolo obsahom a zmyslom rozhodnutia v zmysle § 30 cit. zákona,

10/ čo sa týka samotných uvedených žiadostí B. a jeho manželky G., uvádzali v nich, že „v roku X. uzavreli manželstvo, z ktorého pochádzajú dve maloleté deti, ktoré sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky. Od roku X. do roku X. sa B. S. zdržiaval na území Slovenskej republiky na základe povolenia na dlhodobý pobyt. Od roku X. mu bol povolený trvalý pobyt na území SR za účelom zlúčenia rodiny. Platnosť preukazu povolenia na pobyt pre cudzinca skončila X.. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. T 58/95 bol odsúdený pre trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1, 2 písm.a/ Tr. zákona a iné, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov nepodmienečne, ktorý vykonal v N.. Na slobodu bol prepustený X.. Nie je správne, ani humánne, tak ako to má na mysli § 13 zák.č. 73/1995 Z.z. o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky, aby bol nútený odísť zo Slovenska do bývalej J., kde je všetkým známe aká je situácia. Musel by opustiť svoju manželku, dve maloleté deti, resp. by boli nútení odísť všetci do bývalej J., kde by boli denne v ohrození života a zdravia, pričom ani nevedia, kde by mali odísť“,

11/ čitateľ sa nedozvedel, že tieto osobné pomery B. uvedené v jeho žiadosti o odstránenie tvrdosti zákona, ale aj v takejto žiadosti jeho manželky G. S., boli podkladom pre citované písomné odporúčacie stanovisko riaditeľa Odboru Hraničnej a cudzineckej polície Správy policajných služieb Prezídia Policajného zboru, pričom tomuto úradu uvedenú žiadosť B. „odstúpil odvolaciemu orgánu MV SR podľa § 58 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, aby ju preskúmal“ veliteľ Oddelenia cudzineckej polície OV PZ Poprad citovaným prípisom,

12/ na tomto mieste súd poukazuje na to, že autorkou článku označené zdroje informácií o tom, že „popradská cudzinecká polícia neodporúčala zmierniť tvrdosť zákona a o predmetnom liste žalobcu boli „ľudia z cudzineckej polície v Poprade“, pričom „to neboli radoví zamestnanci“ museli vedieť o obsahu uvedenej žiadosti B., ako aj o tom, že túto žiadosť „odstúpili v zmysle cit. ust. zák. uvedenému odvolaciemu orgánu MV SR“, ktoré žalobcovi ako ministromi vnútra predkladalo vlastné stanovisko k tejto žiadosti, že teda ich „neodporúčacie stanovisko“ nebolo jediné, a konečné, ktoré mal žalobca pri svojom rozhodovaní k dispozícii a teda minimálne museli predpokladať, pokiaľ to teda exaktne nevedeli, že toto stanovisko bolo nakoniec odporúčacie, keď žalobca rozhodol tak, ako rozhodol,

13/ v tejto súvislosti súd poukazuje na to, že pokiaľ by čitateľ tieto skutočnosti poznal, mohol si vytvoriť objektívny obraz o rozhodovaní žalobcu, naviac, keby vedel, že dôvodom konečného odporúčacieho stanoviska predloženého žalobcovi bola „súčasná situácia v bývalej Juhoslávii“, s čím sa žalobca pri svojom rozhodovaní stotožnil, ako je to zrejmé z jeho rozhodnutia, avšak tieto informácie autorka článku čitateľovi „neponúkla“, pričom nie je právne významný dôvod tohto „neponúknutia“, súd v tejto súvislosti poznamenáva, že autorka článku nepracovala na novej téme, ale jeden rok starej a pritom rovnako obsahovo spracovanej (K.),

14/ pokiaľ by autorka článku „ponúkla“ čitateľovi rozhodnutie žalobcu ako „kontroverzné“ s tým, že by položila otázku, či bolo vhodné, aby žalobca takto rozhodol v prípade „takej a takej“ trestnej činnosti dopúšťajúcej sa osoby B., aj keď jeho osobné pomery sú „také a také“ s tým, že stanoviská podriadených orgánov boli „také a také“ tak takýto článok by určite prispel k spoločenskej diskusii o dôvodnosti takéhoto rozhodnutia a ako taký by v zásade požíval právnu ochranu práva na slobodu prejavu,

15/ avšak autorka článku „ponúkla“ čitateľovi priamo „odsúdenie“ žalobcu za to, že svojím rozhodnutím prakticky „ochraňoval“ B., „mafíána“, „obchodníka s bielou smrťou“, „obchodníka s heroínom“, „mafíána“, „narkobaróna“, „aby nemusel opustiť republiku a mohol si tu užívať plody svojej „obchodnej“ činnosti, teda trestnej činnosti,

16/ zároveň čitateľovi „ponúkla“ na výber dve možnosti vysvetlenia rozhodnutia žalobcu položením otázky – „Nevedel o tom, alebo v tom bolo niečo iné?“,

17/ keďže však čitateľ „nepredpokladá“ u žalobcu ako ministra vnútra neinformovanosť, tak sa „prikloní“ k tomu, že „v tom bolo niečo iné“, niečo čo ho „motivovalo“ k takému rozhodnutiu, keď dokonca „ignoroval mienku svojich podriadených“ a tu „dôjde“ k jednoznačnému záveru, že tým „niečím iným“ bolo „veľa peňazí, ktorých má „mafíán“, „narkobarón“ z „obchodnej činnosti“ s „heroínom“, teda s „bielou smrťou“ určite dost“, a preto aj „mal „dôvod“, resp. „za čo“ „osobne sa takto o neho postarať“ a ešte mu v liste úctu prejaviť“,

18/ čitateľ následne skutočne „vyhodnotí“ toto „konanie“ a rozhodnutie žalobcu ako trestnú činnosť korupcie a zneužitia právomoci verejného činiteľa stojaceho na čele rezortu bojujúceho s trestnou činnosťou osôb, „teda aj s B.“, a teda „vníma“ jeho list ako skutočne

„škandalózný“, a preto aj „mohol byť jedným z dôvodov jeho odvolania z funkcie ministra vnútra“,

19/ na záver sa čitateľ skutočne „stotožní“ s tým, že žalobca svojím rozhodnutím skutočne „dal „facku“ spravodlivosti“, keď „zachránil mafiána pred vyhostením“, „odpovie“ si kladne na otázku, či je „narkobarón nepostihnuteľný“ a fotografiu usmiateho žalobcu s pištoľou v ruke a v pozadí s jeho „listom“ „vníma“ negatívne, provokujúco,

20/ na tomto jeho „stotožnení“ nič nemení ani to, že vedomý si vlastnej viny a hroziaceho nepodmienečného trestu odňatia slobody“, pokiaľ by totiž B. S. „musel v lete roku X. opustiť územie republiky, aby si tu nemohol užívať plody svojej „obchodnej“ činnosti tak by sa „súc pred čím vlastne žalobca „zachránil B.“, „právne elegantne“ vyhol „obnovenému súdnemu procesu“ po tom, ako „v júni 1997 uzrela svetlo sveta ďalšia obžaloba, doplnená o nové dôkazy a skutočnosti získané slovenskými orgánmi činnými v trestnom konaní v súčinnosti so švajčiarskou políciou, ktoré podľa názoru prokurátora mali byť dostačujúce pre obnovenie súdneho konania“ a teda pre jeho odsúdenie, keď „podľa zistení vyšetrovateľky mal stáť na samotnom vrchole pyramídy a riadil činnosť desiatok ďalších dílerov“. Stal by sa tým totiž „nedosiahnuteľný“ pre orgány činné v trestnom konaní, ktoré by zrejme s nemalým prekvapením zistili pri „obnovenom súdnom procese“, že B. S. s „požehnaním orgánov ministerstva vnútra opustil územie Slovenskej republiky“, čo by mohla byť isto zaujímavá téma pre autorku článku o tom, ako v polícii „pravá ruka nevie, čo robí ľavá“, následkom čoho si B. S. „užíva plody svojej obchodnej činnosti v zahraničí“ a či „nikto o tom nevedel alebo v tom bolo niečo iné, napr. či policajné orgány samy nemali záujem na tom, aby B. S. potichu opustil územie Slovenskej republiky ešte pred obnovením súdneho procesu“, v zásade bolo možné považovať za tému prispievajúcu k spoločenskej diskusii,

21/ a nič na tom nemení ani „vynárajúca sa otázka“, že teda „prečo“ sa potom žalobca ako minister vnútra „osobne nepostaral“ o vyšetrovanie B., keď sa už „osobne postaral, aby tu ostal“,

22/ je teda zrejmé, že takto doposiaľ analyzovaný článok neprispel ničím k spoločenskej diskusii a teda v zásade nemôže požívať právnu ochranu práva na slobodu prejavu,

23/ na záver tejto časti analýzy súd zdôraznil, že čitateľ takto analyzovane „vníma“ žalobcu na základe informácií uvedených vo výroku 1/, ktoré vzhľadom k doposiaľ uvedenej analýze, možno hodnotiť ako nepravdivé.

Na základe predchádzajúcej analýzy, súd vyhovel žalobe v časti uloženia žalovanej ospravedlniť sa žalobcovi formou a obsahom uvedeným vo výroku 1/ rozsudku s tým, že forma ospravedlnenia je daná formou zásahu, teda v periodiku P., obsah ospravedlnenia je daný predmetnými nepravdivými informáciami. Súd nahradil vo výroku výrazom „ospravedlnenie“ v petite žaloby uvedený výraz „opravu“, keďže výraz „ospravedlnenie“ obsahovo „zodpovedá“ žalobe i rozsudku vo veci ochrany osobnosti. Vzhľadom na charakter uloženej povinnosti, súd určil lehotu na jej splnenie 15 dní, teda lehotu dlhšiu, a to v zmysle § 160 ods. 1 O.s.p. Súd zamietol žalobu v časti viet uvedených vo výroku 2/, nakoľko ide o vety, ktorých pravdivosť nemala právny význam pre rozhodnutie vo veci. Súd zamietol žalobu v častiach vety uvedenej vo výroku 3/ z dôvodu ich nadbytočnosti. Súd priznal žalobcovi tiež nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 500 000,-- Sk, poukazujúc na to, že

- žalobca je osobou absolútneho verejného záujmu, ako predstaviteľ jednej z troch mocí v štáte, s čím je samozrejme spojené mimoriadne citlivé spoločenské vnímanie jeho osoby, resp. jej prejavov správania sa spoločnosťou, napríklad aj prostredníctvom médií,
- problematika páchania trestnej činnosti korupcie a zneužívania právomoci verejného činiteľa v orgánoch verejnej moci, resp. ich predstaviteľov súvisiacou s podsvetím, narkomafiou, ako organizovaným zločinom je vecou verejnou, a to z dôvodu spoločenskej závažnosti a mimoriadne negatívneho a citlivého spoločenského vnímania,
- obchod s narkotikami a stýkanie sa s osobami obchodujúcimi s nimi spoločnosť vníma mimoriadne negatívne,
- žalobca bol v článku jednoznačne a nepochybne identifikovateľný,
- česť a ľudská dôstojnosť žalobcu „bola diskutovaná v skutkovo posunutých rovinách“, pričom štát musí chrániť predstaviteľov jeho orgánov pred neodôvodneným osočovaním,

- tento príspevok žiadnym spôsobom neprispel k spoločenskej diskusii v demokratickej spoločnosti o uvedenej veci verejnej, resp. veci všeobecného záujmu, pričom taktiež nebol po obsahovej a formálnej stránke kritikou žalobcu, keďže kritika ako okolnosť vylučujúca protiprávnosť zásahu do osobnostných práv musí v zásade vychádzať z pravdivých informácií, naviac z obsahu článku ani nevyplýva úmysel jeho autorky kritizovať žalobcu.

Vzhľadom k predchádzajúcej analýze, súd prvého stupňa teda konštatoval, že išlo o neopodstatnený, ničím podložený útok žalovanej na žalobcu, ako bývalého ministra vnútra, taktiež konštatoval, že išlo o útok mimoriadnej sily a intenzity. V zmysle prechádzajúcej analýzy súd v tejto súvislosti zdôraznil aj celkový negatívny dojem plynúci voči žalobcovi z článku. Ďalej súd poukázal, že pokiaľ žalobca bol ako minister vnútra spájaný páchaním trestnej činnosti, korupcie s podsvetím, narkomafiou, ako organizovaným zločinom, tak jeho česť a povesť sú pošliapané navždy a už sa nikdy „neočistí“. Súd poukázal na rozhodnutia súdov v obdobných veciach (rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 26. apríla 1987 sp.zn. 1 Cz 32/78, Sborník IV, Sborník III, rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 30 Cdo 2094/1999, 28 Cdo 662/2002, 28 Cdo 2194/2002, 30 Cdo 2870/2000, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 69/1999, 5 Cdo 136/2004, 5 Cdo 209/2004, 1 Co 15/1997, R 45/2000).

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 8. júna 2010 sp.zn. 14 Co 56/2009 v spojení s opravným uznesením z 15. marca 2011 sp.zn. 14 Co 56/2009 na odvolanie žalovanej rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 976,57 € k rukám právneho zástupcu žalovanej do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Nestotožnil sa so závermi súdu prvého stupňa čo do základu sporu, že by predmetný článok nedôvodne a závažným spôsobom zasiahol do osobnostných práv žalobcu. Odvolací súd uviedol, že v článku bol doslovne citovaný list žalobcu adresovaný B., z ktorého jasne vyplývalo, že žalobca ako minister vnútra svojím rozhodnutím o žiadosti B. podľa ustanovenia § 30 zák. č. 73/1995 Z.z. o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky zmierňuje tvrdosť ustanovenia § 12 zákona. Z tohto textu rozhodnutia ministra však vôbec nevyplývajú dôvody a postupy, ktoré žalobcu ako ministra k takémuto rozhodnutiu viedli, čo potom mohlo u čitateľov vyvolať rôzne konštrukcie o dôvodoch, ktoré ho k tomu viedli, avšak túto „nepreskúmateľnosť“ svojho rozhodnutia si navrhovateľ spôsobil sám. Preto neobstojí ani tvrdenie žalobcu, že uvedením údajov, ktoré sú

síce pravdivé, ale tým, že niektoré skutočnosti uvedené neboli (odporúčajúce stanovisko Ň.), má takéto neúplné tvrdenie skutkových okolností za následok, že skutkový dej je nepravdivý, a preto má aj za následok skreslenie hodnotiaceho úsudku. Keďže v konaní bolo preukázané, že príslušný policajný orgán v Poprade neodporúčal v prípade B. odstraňovať neprímeranú tvrdosť zákona, a aj autorka článku vychádzala z tohto stanoviska podriadených žalobcu, mal kriticky hodnotiaci úsudok autorky článku vecný pravdivostný základ a žalovaná v článku nezverejnila žiaden nepravdivý alebo pravdu skresľujúci údaj o osobe žalobcu. Navyše pokiaľ list ministra vnútra adresovaný osobe dôvodne podozrivej z trestnej činnosti (o čom musel žalobca vedieť, keďže aj toto nesúhlasné stanovisko s uvedenými dôvodmi nesúhlasu bolo súčasťou spisu Prezídia PZ, Úradu hraničnej a cudzineckej polície č.p. P.) obsahuje na začiatku slová „Vážený pán“ a na záver slovné spojenie „S úctou“, možno aj ironickú „výtku“ v článku plne akceptovať. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaná dôkazné bremeno o pravdivosti uverejnených tvrdení, resp. primeranosti kritiky, v tomto konaní uniesla. Žalovaná v predmetnom článku nezverejnila žiaden nepravdivý alebo pravdu skresľujúci údaj o osobe žalobcu. Zásah do osobnostných práv žalobcu uverejneným článkom nebol neprímeraný, pretože bol kritickou reakciou na jeho rozporuplné rozhodnutie ako ministra vnútra SR. Išlo o hodnotiaci úsudok primeraný svojou formou a zodpovedajúcou cieľu kritiky. K uverejneniu článku došlo v záujme prispenia do verejnej diskusie o sledovanom a celospoločenskom probléme, akým nepochybne organizovaný zločin a obchodovanie s narkotikami, ale aj všeobecne téma drog, je, a to vzhľadom na počet drogovovo závislých ľudí, ale aj na dennú realitu, v ktorej všetci žijeme a sme nimi ohrozovaní. Pokiaľ sa týka priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch, odvolací súd uzavrel, že aj v tomto súd prvého stupňa pochybil, keď bez riadneho dokazovania sa uspokojil iba s tvrdením žalobcu o existencii nepriaznivých následkov vzniknutých voči jeho osobnosti v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom žalovanej. Navyše žalovaná v odvolacom konaní vzniesla dôvodnú námietku premlčania nároku žalobcu na priznanie peňažnej satisfakcie, preto aj v prípade, že by bol žalobca úspešný čo do základu sporu, náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch mu nemohla byť priznaná, pretože toto právo je premlčané v zmysle ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka (článok bol publikovaný dňa 31. augusta 1998, žalobca podal žalobu 18. októbra 2001).

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca z dôvodov uvedených v ustanovení § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p. – konanie je postihnuté inou vadou, ktorá

mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. – rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Podľa názoru dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje úplné a výstižné odôvodnenie. V odôvodnení svojho rozhodnutia pokiaľ ide o skutkové zistenia uviedol, že prvostupňový súd dospel k niektorým nesprávnym skutkovým zisteniam, avšak neuviedol, ktoré konkrétne skutkové zistenia, ku ktorým dospel prvostupňový súd sú nesprávne. Z odôvodnenia odvolacieho súdu preto nie je možné zistiť, na základe ktorých odlišných skutkových zistení dospel odvolací súd k právnym záverom odôvodňujúci výrok jeho rozhodnutia. Rovnako v odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd neuviedol konkrétne okolnosti spochybňujúce právne úvahy súdu prvého stupňa o ním priznanom nároku, vychádzal len zo skutkového zistenia, že príslušný policajný orgán v Poprade neodporúčal v prípade B.. odstránenie neprimeranej tvrdosti zákona, a keďže autorka článku vychádzala z tohto stanoviska, hodnotiaci úsudok podriadeného žalobcu mal pravdivostný základ, a preto ide o primeranú kritiku, v dôsledku ktorej nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Odvolací súd sa teda zodpovedajúcim spôsobom nevyporiadal ani so skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa ani s právnym záverom súdu prvého stupňa, z ktorého tento vychádzal pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na ospravedlnenie v dôsledku zásahu do osobnostných práv žalobcu ako aj náhrady nemajetkovej ujmy. Pre absenciu dôvodov preto odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu a žalobu zamietol, nemožno považovať za zodpovedajúce zákonu. Okrem už vyššie uvedenej nepreskúmateľnosti trpí rozsudok odvolacieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo aj ďalšou inou vadou. Odvolací súd ako už bolo uvedené v odôvodnení svojho rozhodnutia (str. 9 rozsudku) uviedol, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k niektorým nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom konkrétne v odôvodnení neuviedol, ktoré skutkové zistenia, ku ktorým dospel prvostupňový súd sú nesprávne. Podľa § 213 ods. 3 O.s.p., ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám. Keďže z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, ktoré konkrétne skutkové zistenia, ku ktorým dospel prvostupňový súd považoval odvolací súd za nesprávne, nie je možné zistiť, či odvolací súd pri zisťovaní skutkových okolností vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a teda si pre iné skutkové zistenie zadovážil rovnocenný podklad v zmysle § 132 O.s.p. V dôsledku uvedeného rozhodnutie odvolacieho súdu preto trpí aj ďalšou inou vadou. Dovolateľ žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie, alebo rozhodnutie

odvolacieho súdu zmenil, potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa a priznal dovolateľovi nárok na náhradu trov konania.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

V zmysle ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 3 O.s.p.).

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov obce, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

V zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O.s.p.) ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.).

Ak odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým záverom a na ním založených následných právnych záveroch, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom nevyhnutným. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda

skutočnosť, že odvolací súd opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriaceho podklad pre rozhodnutie vo veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa bez toho, aby vo veci v potrebnom rozsahu zopakoval alebo doplnil dokazovanie.

Ak sa chcel odvolací súd odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného procesu, ktoré zásady zostali zachované aj po účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku vykonané zákonom č. 384/2008 Z.z. Je neprípustné, aby odvolací súd k svojim odlišným skutkovým zisteniam vedúcim k záveru o nedôvodnosti návrhu, dospel len na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

Odvolací súd podľa týchto ustanovení a zásad v danej veci nepostupoval. Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom 27. apríla 2010 a 8. júna 2010, na ktorom bolo meritórne rozhodnuté vyplýva, že krajský súd iba vypočul zástupcu žalovanej, žalobcu a svedkyňu A. L.. Ináč vo svojom zmeňujúcom rozhodnutí vychádzal iba z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa, na základe ktorých ale dospel k iným skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil iný právny záver bez toho, aby zopakoval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že podanie správy predsedom senátu alebo povereným členom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z ustanovenia § 215 O.s.p., nie je zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasledujúcich O.s.p. Takisto iba oboznámenie listinných dôkazov, bez toho, aby bolo uvedené, akým spôsobom k ich oboznámeniu došlo, či boli riadne na odvolacom pojednávaní prečítané, tak aby ich obsah bol zrejмый, nemožno považovať za zopakovanie dokazovania.

Odvolačí súd si tak nezadovážil rovnocenný zákonný procesný základ pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolateľom napadnutý rozsudok nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia odvolacieho súdu vyplývajúce zo spisu nedávajú (vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad.

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď by nebola uplatnená ako dôvod prípustnosti dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová